

Het denken voorbij

Veel te vroeg kom ik aan bij *de Waag* om deel te nemen aan de opening van het driedaagse event '*Unfinished Systems of Non – Knowledge PART 2: On Wandering*', mede mogelijk gemaakt door het AFK (Amsterdams fonds voor de kunst) en het *Mondriaan fonds*. Dat laatste maak ik op uit de PowerPoint die al aan staat wanneer ik de ronde ruimte op de tweede verdieping van het gebouw binnenloop. In halve maan vorm zijn er stoelen geplaatst voor de bezoekers van het symposium. Een aantal mensen bladert in de informatieboekjes, die ik persoonlijk nooit uitlees en elke keer toch de moeite waard vind om mee te nemen in mijn tas naar huis. Mijn ogen blijven hangen bij het woordje PART 2. *Christel Vesters* curator van het programma, pakt de microfoon op en ik ben blij dat het wachten gaat stoppen totdat ze aankondigt dat we nog even zullen wachten op haar ouders die er *echt* bijna zullen zijn. Aan het gelach van het publiek te horen, is het ijs gebroken.

Achter mij staat een replica schilderij van *Rembrandt*, waar naar gewezen wordt, en bijna voel ik mij net zoveel aangesproken door de nieuwsgierige blikken. Ondertussen observeer ik de bezoekers en betrap ik mezelf op de gedachte dat iedereen er ongeveer hetzelfde uitziet. De stem van *Christel* wordt steeds meer een ruis in mijn hoofd. Bijna erger ik me aan de eenzijdigheid van het publiek, maar ik houd mezelf in. Ten slotte kunnen deze mensen er niets aan doen dat dezelfde soort mensen in dezelfde soort evenementen geïnteresseerd zijn. Dit is het moment, waarop ik me afvraag voor wie dit symposium bedoeld is? Zou het iemand opgevallen zijn dat ik een hoofddoek draag?

De curator van het programma kondigt *Sigrid Weigel* aan, de eerste spreker van de avond. *Sigrid* doet haar bril op en houdt de microfoon veel te ver van haar mond naar mijn mening. Kennelijk is voor de rest iedereen tevreden over het volume van haar stem. In haar Engels zit een vleugje Duits, wat de illusie wekt dat de woorden uit haar mond makkelijk te verstaan zijn. Wanneer ze per ongeluk uitzoomt op de PowerPoint en ik het aantal dia's zie, schrik ik van de veelheid aan informatie die dadelijk op me af zal komen, maar ik besluit het op me af te laten komen.

Sigrid is in het dagelijkse leven directrice van de *Zentrum für Literatur und Kulturforschung*. Haar publicaties hebben voornamelijk een focus op de Joods-Duitse intellectuele geschiedenis. In haar onderzoeken heeft ze het bijvoorbeeld over belangrijke namen als: *Benjamin, Freud, Warburg, Arendt, Heine, Scholem* en *Susan Taubes*. Het is een mooie eye opener dat *Walter Benjamin* en *Aby Warburg* juist vanwege hun buitenstaanderspositie in staat zijn gesteld om voorbij kaders te denken en daarmee een benadering tot onderzoek hebben ontdekt die meer dan louter academisch is. Het zijn niet voor niets mensen wier ideeën vandaag de dag nog steeds invloedrijk zijn.

Af en toe dwalen mijn gedachten af en word ik wakker geschud door de felle flitsen van de fotograaf die foto's aan het schieten is. Het is een kleine ruimte en ik voel dat het steeds onmogelijker wordt om de spreker te volgen. Inzakken is echter niet mogelijk met de oncomfortabele stoelen die daarmee een positieve functie krijgen. Ik

kijk weer om me heen: naar de mensen, het plafond en daarna weer naar *Sigrid* die lijkt af te ronden -opluchting.

Met '*wandering*' wordt bedoeld '*out of the box*' denken. In dit geval is het westerse lineair denken '*the box*'. In het westen hebben we onszelf denkmodellen aangeleerd, die te vergelijken zijn met een rechte lijn; er is een beginpunt met een zekere eind. Dit doet me denken aan een van de lessen op school waarin er werd gesproken over de traditionele verhaallijnen in Hollywood films, die voorspelbaar zijn. Voorspelbaar omdat men de structuren van deze verhalen inmiddels kent. *Wandering* ontstaat wanneer er antwoord wordt gezocht op de vraag: **wat gebeurt als we deze rechte lijnen verlaten?** Los van wetenschap, los van vaste denkmodellen.

Christel bedankt Sigrid. De mensen applaudisseren en er mogen vragen gesteld worden. Luilak die ik ben, luister ik naar de antwoorden van de vragen die ik had kunnen stellen. Dat laatste stukje informatie kan ik er net niet meer bij hebben. Ik krabbel door in mijn schrift: *het denken voorbij*.

Hava Ozbas
Februari 2018 Amsterdam